

MATKA KIRKOLLE (10)

 <https://urly.fi/1Cza>

 Anu Nuutinen

Torsan ylityksen jälkeen alettiin jo valmistautua kilpaan. Juostiin jalat vilkkuen mitä lähemmäksi Nurmijärven rannan maisemat alkoivat tulla. Ei tuntunut enää missään aiempi vastatuuli, joka oli loppuvaiheessa hiljentänyt aironvetoja ja pistänyt hieman puhaltamaan. Aurinko pilkisteli kuusien lomasta ja valkeat pilvenhattarat liukuivat arvokkaasti seilaten taivaalla.

Yläpääläiset nousivat jo rannalle vedettyyn veneeseen. Kiirettä saimme pitää, että ehdimme omaamme. Kekäläniemen ja muiden kylävenesiin oli ahtautunut niin monta päätä, että oli vaikea pysyä laskuissa. Joku huusi meille alapääläisille, että jääkää rannalle, kun ette kuitenkaan perässä pysy. Peräsimestä otteen ottanut vanhaisäntä kuittasi kokkapuheen omallaan. Kohta alkaisi kirkkomatkan rankin, mutta myös hauskin vaihe. Virsien veisuu jäisi nyt vähemmälle.

Rytmikkäät huudot ja tasatahtia veteen iskeytyvät aivot ohjasivat veneiden kulkua Nurmijärven yli. Ranta hävisi silmissä näkyvistä ja etenimme kokka kohisten yli aaltojen. Selässä alkoi alkumatkassa tuntua ikävää pistoa, mutta se jäi mielestä kun äijät vieressä lasket-

telivat juttuja aiemmilta matkoiltaan. Oli ollut myrskyä ja joskus joku huitaissut liian lähelle yrittävää venettä airolla niin, että soutaja jos toinenkin oli saanut maistaa aimo kulauksen puhdasta järvivettä.

Kirkkonmenojen jälkeen kaikilla on aina hirmuinen nälkä, ja joillakin vähän suurempi kuin toisilla. Leiripaikalle saavuttaessa sai olla häijynä, että eväistä olisi riittänyt itsellekin. Kalakukkoa, kalarovetta, peruna- ja ryynipiiraita, lehtikakkaroita ja munavoita häipyi syöjien suuhun sitä vauhtia, että ei paremmasta väliä.

Yläpääläisten vene veti joukkoa, mutta emme me kaukana olleet. Isännän käheä ääni käskytti meitä kirsittämään tahtia. Kun tuulikin tuntui kääntyvän taaksemme, aloimme heitä saavuttaa. Muutamalla pitkällä vedolla pääsimme rinnalle ja siitä sitten iloisesti luikutellen ohitse.

Tällä kertaa oli meidän vuoro voittaa Nurmijärven ylityksen kisa. Kävely Rautjärvelle sujui voiton siivittäjänä vähän kuin ilmassa leijuen. ■

Pekka Vartiainen

Kirkkovenet olivat käytössä Suomessa laajalti 1920-luvulle asti. Rautjärven kirkko ei sijainnut keskellä pitäjää, joten kirkonkäynti edellytti joiltakin pitkä matkaa järvien takaa. Torsansalon ja Laikon suunnalta piti ylittää kolme järveä. Jokaista järvimatkaa varten oli varattu omat veneet. Järvenylitysten välit kuljettiin jalan.

JOURNEY TO CHURCH (10)

After crossing Torsa, we were already preparing for the race. We ran as fast as our legs would carry us, as the shores of Nurmijärvi lake got closer. We no longer cared about the headwind, which at the final stage had slowed our oar strokes and made us puff a little. The sunlight trickled through the spruce trees, and wispy white clouds sailed haughtily across the sky.

The Yläpää folks were already boarding their boat, pulled up to the shore. We had to make haste getting aboard ours. So many heads had been crammed into the boats of Kekälenniemi and the other villages that it was hard to keep track. Someone called out to us Alapää folk that you're wasting your time coming, you won't keep up. The old farmer who had taken the tiller repaid the insult with one of his own. Soon would start the most strenuous stage of the journey to church, but also the most fun. Hymn-singing would take a back seat now.

Rhythmic calls and the oars hitting the water in unison steered the passage of the boats across Nurmijärvi. The shore receded from view and we moved along, the waves rushing at the bow. In the early stages, there was an uncomfortable stitch in my back, but it was forgotten

when the fellows alongside told stories of their previous journeys. There had been storms, and occasionally someone had swung an oar at a boat coming too close, so that one or two oarsmen had been forced to taste a good slug of clean lake water.

Loakeri, the stopping-off place where a picnic lunch was served, was a source of good stories, too. After the service everybody is always starving hungry, and some are hungrier than others. On arrival at the picnic site, you had to use your elbows to get your share of the fare. Kalakukko and kalarove fish pies, pasties with potato, rice or barley filling, leaf cakes and egg-butter vanished down the diners' gullets at an amazing speed.

The Yläpää boat was in the lead, but we were not far behind. The farmer's hoarse voice commanded us to step up our pace. When the wind seemed to turn to our tail, we began to catch them up. A few long pulls had us alongside, and from there past them at a jolly speed.

This time it was our turn to win the race across Nurmijärvi lake. The walk to Rautjärvi passed as if floating on air, winged by our victory. ■

Transl. Annira Silver

Church boats were widely used in Finland until the 1920s. The Rautjärvi church was not in the centre of the parish, so going to church required a long journey across several lakes for some. Three lakes had to be crossed coming from the Torsansalo and Laikko direction. Each village had its own boats for each lake crossing. The land between the lakes was crossed on foot.